

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Fidei Formvlarvm Praecipve Avgvstanae Confessionis Ivstitia Et Vsv

**Bernhold, Johann Balthasar
Schifflin, Johann Sigismund**

Altorfii, [1730]

§XII.

[urn:nbn:de:bsz:31-67824](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67824)

etiam titulo iustas esse, quia confusionem in sentiendo & loquendo, dissensum item, & inde consecuturam Ecclesiae dissolutionem ualidissime, addo prudenter iuxta & iuste cohibeant.

§. XII.

Christianam Ecclesiam iuste porro in *sensu permissiuo* fidei Generali directo e Christianae societatis habitu. formulas praescribere, probamus *secundo*, e *singulari* prorsus, quod peculiare ipsi est, *iure*; directo itidem & indirecto modo. Directum argumentum petitur e Christiani coetus singularissima constitutione & indole. Est is a DEO per reuelatum uerbum suum, & lauacrum regenerationis, diuina Spiritus S. uirtute, quae praesentissima ipsis est, in unionem indiuisam & perennem mutui amoris iuxta ac uerae fidei, doctrinae nempe ἐν τοῖς ἱεροῖς χράμμασι comprehensae, uocata societas. Eph. IV. hic uelim attendas ad tria capita. Primo in Christiana societate requiritur expressa DEI uoluntate, unio cordis & oris in credendis & profitendis ueritatibus diuinitus reuelatis. Quare non solum Christiani homines iubentur τῷ αὐτῷ σοιχεῖν κανόνι, Philip. III. 16. τὸ αὐτὸ φρονεῖν, Rom. XV. 5. sed et τὸ αὐτὸ λεγαν, 1. Corinth. I. 10. ut ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ σώματι, Rom. XV. 6. glorificetur DEUS ac Pater Domini nostri Jesu Christi. In hoc coetu nefas est aliquos pati ἑτεροδιδασκαλεῖν 1. Tim. I. 3. qua uoce omne peregrinum & alienum non modo qua materiam doctrinamque ipsam, sed & formam ac proponendi modum excluditur; quam significationem innuit etiam subsequens phrasis: μὴ πρὸς ἐσχρατὴν ὑψαίνεσσι λόγοις τοῖς τῶν Χερυθ, 1. Tim. VI. 3. immo, ut exeat eiusmodi homo ἡσῶν περὶ ζητήσεως καὶ λογομαχίας, 1. Tim. VI. 4. 1. Joh. II. 9. nec communionis locus ei detur, nisi possit unam alteramue admonitionem respuerit, diuina pariter fert uoluntas. Secundo notandum loco, ueritates, ad quas conseruandas, promouendas, defendendas coit Christianorum cohors, esse ipsa τῶν Θεῶν λόγια,

B 3

δυνα-

δυνάμενα δυνάμει Ἰ Θεῶν, quemcunque *πιστεύοντα σοφίσει* εἰς
σωτηρίαν, quorum *ἐξηγητὴς* fuit Christus, filius DEI unigeni-
 tus, qui ipse uidit Patrem *ὡν ἐν τῷ αὐτῷ κόλπῳ*, & misit in
 apostolorum corda Spiritum S. a quo *Φερόμενοι ἐλάλησαν* pariter
 & scripserunt *ἱερὰ χράματα*, quae & ipsa omnia ad salutem
 exhibent plene & plane, & sunt falli nescia. Tertio monemus,
 Christum tanquam caput Ecclesiae, a quo eadem influxum pa-
 riter & regimen habet, praesentissime ei adesse, doctrinaeque
 coelesti eam ita superaedificauisse, ut ne inferorum quidem por-
 tae unquam aduersus illam praeualerent; accedit Spiritus S. gra-
 tia per uerbum quodcunque Ecclesiae membrum non resistens
 efficacissime illuminans & docens. Ex his demum deducimus
 singularissimum ius & obligationem, ut diuinum illud deposi-
 tum [*diuinas nimirum ueritates*] ad adipiscendam salutem suf-
 ficientissimum & infallibile, in perpetuum uno sensu & ore cre-
 dat, profiteatur, immo illud ipsum conseruet, promoueat, &
 defendat; *ἑτεροδιδασκαλίαν* a communione coerceat & pel-
 lat. Id iuris ut absque insigni errore, & ualide exercent Ec-
 clesia, iuuatur praesentissima & Christi & Spiritus S. sui per
 uerbum ope & auxilio. Omni itaque medio ac subsidio, quod
 ad hunc finem legitime obtinendum facit, iuste Ecclesia utitur;
 formulae fidei, quas descripsimus §. VII, faciunt ad eundem, &
 faciunt legitime; nam quorsum quaeso eadem collineant, nisi
 ut diuinitus reuelatas ueritates conseruatum, promotum, &
 defensum eant, cum harum ueritatum sensum & modum lo-
 quendi docent & proponunt. Sensum quidem uel *διὰ ῥήδην* ex-
 plicatum, uel *κατὰ διάνοιαν* erutum; formulas autem loquen-
 di, uel easdem cum scripturae phrasibus, uel aequipollentes,
 pressius tantum determinatas. Obiici posset, quae recte statui-
 tur distinctio: inter Biblicum & Ecclesiasticum stilum, ad illum
 quidem diuino iure Christianos obligari, ad hunc non item;
 sed exceptio saperet non Christianum, sed nasutum & petulans
 inge-

ingenium ; rumpit certe is, quantum in se est, uinculum ueritatis & charitatis. quo coetus inuicem connexus est, qui cum uera Ecclesia, cuius membrum uult haberi, abhorret in unum sentire & loqui, cum ipsa, Spiritus S. per uerbum efficacis lumine coluistrata, apte non minus ac uere sensum loquendique formas expresserit, eo modo, quem statui, in quo est, conuenientem prudentissime iudicauerit ; & nesciret, qui cum Enthusiasticis ac similibus, solis Scripturae uerbis utendum statueret, discrimen inter Theologiam biblicam pressius dictam, atque inter hermeneuticam sacram, quae uerba Scripturae aliis sane uerbis, praecuntibus Christo et Apostolis in N. T. explanat, atque edisserit. vid. IOH. HORNBECK, Summa Controuersiarum lib. VI.

§. XIII.

Indirectum argumentum sic formamus : Scripturae Sa- ^{Indirecte.}
erae sententiam, etsi in se satis perspicuam et claram, multi, uel mediis interpretandi destituti non assequuntur ; uel struuntur diuinis ueritatibus clandestinae insidiae, & publicae lites. Quae tenebrae ut dispellantur, quae offendicula ut remoueantur, opus est ex accidenti fidei formulis, quibus uera sistatur, diducatur, determinetur ac uindicetur Scripturae sententia. Experiencia praeterea condocet, homines non perinde ad normam Scripturae S. doctrinam suam componere, ac quidem gloriantur se Scripturam pro norma recipere ; uerba Scripturae multi, sententiam pauci recipiunt, et licet ad ea prouocent, nihilominus parum conuenienter Scripturam applicant. Adornari itaque oportuit formulas fidei, quo et uera assereretur sententia, et peruersae docentium ^{rely} detegerentur et refellerentur. Infirmorum ergo intellectus ope formularum fidei de diuinis ueritatibus ampliori & solidiori scientia erudiendus, certior reddendus, & aduersus haereticorum ^{sp. Ph.} muniendus est ne unio animorum confusionis, discordiae, & dissolutionis
peri-